

provincie limburg



Inleiding

Maastricht, mei '26

Inleiding

Nieuwe opzet

De Voorjaarsrapportage 2026 markeert het begin van een vernieuwde aanpak binnen onze Planning & Control-cyclus. Naar aanleiding van de evaluatie in de controlecommissie en in overleg met GS is ervoor gekozen de voorjaarsnota te splitsen in een Voorjaarsrapportage 2026 en een Kaderbrief 2027. Alle informatie over de voortgang, ontwikkelingen én prioriteiten voor 2026 vindt u in de Voorjaarsrapportage, terwijl de Kaderbrief een vooruitzicht voor 2027 biedt. Hiermee geven we gehoor aan de behoefte van Provinciale Staten aan meer compacte en daarmee beter leesbare P&C-producten die Provinciale Staten beter in staat stellen hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen. In de voorjaarsrapportage zijn geen indicatoren opgenomen. De meest actuele indicatoren vindt u in de P&C-beleidsmonitor 2026 in het digitale P&C portaal.

Voortgang 2026

De Provincie Limburg heeft in 2026 haar inzet onveranderd gericht op de pijlers van een sterke, toekomstbestendige samenleving. In het eerste kwartaal van 2026 verliep de uitvoering van de provinciale programma's over het algemeen volgens planning en ligt in lijn met de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders 2024-2027. Binnen het landelijk gebied is onverminderd gewerkt aan natuurherstel, waterveiligheid, bodemkwaliteit en een effectieve stikstofaanpak. Hierbij vragen de realisatie van natuurontwikkelingsdoelen en de voortgang van stikstofmaatregelen nog steeds extra aandacht, mede door de complexiteit van de opgave en het ontbreken van volledige landelijke doorbraken.

Op sociaal terrein blijven bestaanszekerheid, gezondheid, versterking van de regionale samenwerking en het stimuleren van sport en beweging centrale thema's. Met gerichte instrumenten en samenwerking met partners is invulling gegeven aan gelijke kansen, leefbaarheid en maatschappelijke participatie in stad en dorp.

Ook in 2026 blijft Limburg economisch investeren in innovatiekracht, ondernemerschap en werkgelegenheid. Grote projecten, zoals Brightlands en de Einstein Telescope, zijn in het eerste kwartaal verder gebracht. Tegelijkertijd is onverminderd ingezet op de energietransitie, een gezond leefmilieu en een robuuste uitvoering op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Op het gebied van wonen en leefbaarheid is gewerkt aan versnelling van woningbouw, ondersteuning van gemeenten en een zorgvuldige inrichting van de beschikbare ruimte, passend binnen de provinciale regierol.

De cultuur- en erfgoedsector staat nadrukkelijk op de agenda. Met structurele ondersteuning voor musea, evenementen, de Limburgse taal en de herbesteding van monumenten dragen we bij aan een herkenbaar cultuur- en erfgoedlandschap. Mobiliteit en bereikbaarheid blijven speerpunten, met aandacht voor het onderhoud van wegen en infrastructuur, betrouwbaar en toegankelijk openbaar vervoer, verkeersveiligheid en verduurzaming van vervoer en logistiek.

Limburg pakt haar rol in de brede samenwerking met regio's, gemeenten en buurlanden, benut Europese fondsen en versterkt democratie en bestuurskracht. Met deze integrale aanpak werkt de provincie samen met haar partners aan een sterke, leefbare, duurzame en veerkrachtige samenleving en economie.

Ontwikkelingen en prioriteiten

In het verdere verloop van 2026 staat Limburg voor aanzienlijke uitdagingen en kansen die voortvloeien uit een dynamische nationale en internationale context. De provincie krijgt te maken met extra taken op het gebied van natuur, water en bodem, mede als gevolg van de Europese Natuurherstelverordening en het aankomende Natuurpact. Terwijl tegelijkertijd nog onduidelijkheden bestaan over de benodigde financiële middelen. Limburg intensificeert haar gebiedsgerichte aanpak, met het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) als centrale pijler, en blijft werken aan de verbetering van de waterkwaliteit via het Aanvalsplan Waterkwaliteit en eventueel aanvullende maatregelen, zoals een hogere grondwaterheffing.

Binnen het sociaal domein blijft de aandacht gericht op het verzilveren van de propositie 'Sociaal en veerkrachtig Limburg' en het duurzaam borgen van de Sociale Agenda. De gebiedsgerichte wijken- en dorpsaanpak krijgt concreet vorm, waarbij ingezette instrumenten continu worden geëvalueerd om meer integraal te kunnen werken, zoals blijkt uit de herbeoordeling van de Topsportevenementenregeling. Daarnaast onderneemt de provincie gerichte acties op het terrein van arbeidsmigratie, onder meer door te investeren in de versterking van regelgeving rond huisvesting.

De provinciale economische pijler wordt ondertussen stevig verankerd door gerichte inzet op strategische sectoren via LIOF en de verdere uitbouw van Limburgs innovatieve profiel, onder andere door Brightlands en door samenwerking met nationale en internationale kennispartners. De verduurzaming van Chemelot blijft essentieel voor de regionale toekomstbestendigheid. Ook in 2026 blijft de arbeidsmarkt prioriteit houden, met het Talent Charter 2035, investeringen in Leven Lang Ontwikkelen en extra aandacht voor duurzame, toekomstgerichte landbouw.

Op het gebied van energie en milieu worden stappen gezet met pilots voor verduurzaming van woningen via de Provinciale Energiediensten Maatschappij, maar ook hier vormt netcongestie een toenemend knelpunt voor zowel de energietransitie als de woningbouw. De provincie verscherpt haar beleid voor luchtkwaliteit, schenkt extra aandacht aan Zeer Zorgwekkende Stoffen en blijft investeren in de versterking van het VTH-stelsel, waarmee de toezicht- en handhavingcapaciteit verbetert.

De fysieke leefomgeving vraagt om heldere keuzes. Met de actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Omgevingsverordening wordt de basis gelegd voor provinciaal beleid in de komende jaren, met bijzondere aandacht voor energie, woningbouw en economie. Limburg pakt een stevigere rol ten aanzien van volkshuisvesting, hetgeen zichtbaar wordt in een nieuwe woningbouwprogrammering en het volkshuisvestingsprogramma, alsmede door investeringen in verstedelijingsstrategieën en samenwerking met partners.

Cultuur, erfgoed en taal vormen vanzelfsprekend een integraal onderdeel van het beleid in 2026. De provincie geeft uitvoering aan het Limburgs Taalbeleid, realiseert ambities uit de meerjarige museumvisie en introduceert nieuwe, duurzame subsidiekaders voor culturele infrastructuur. Tegelijkertijd is er extra inzet op monumentenzorg, vooral waar reguliere subsidies tekortschieten, en wordt het cultuuraanbod vernieuwd, onder meer door het Groeiplan voor Noord- en Midden-Limburg.

Het mobiliteitsvraagstuk blijft onder druk staan door stijgende prijzen en inflatie, met gevolgen voor beheer, onderhoud en investeringsruimte. Specifieke projecten zoals de elektrificatie van de Maaslijn krijgen extra aandacht, terwijl ook de impact van netcongestie en hogere energiekosten op de laadinfrastructuur en het openbaar vervoer voelbaar is. In 2026 wordt toegewerkt naar de inrichting van een nieuwe regionale OV-concessie.

Tenslotte wordt het regionale en internationale profiel van Limburg nadrukkelijker uitgedragen. De provincie bouwt verder aan het Nationaal Programma Vitale Regio's, de uitvoering van vier Regio Deals en het versterken van de gemeentelijke uitvoeringskracht. Daarbij blijft Limburg actief zijn belangen behartigen richting Den Haag en Brussel, mede met het oog op de nieuwe Europese meerjarenbegroting. De vernieuwing van de democratische participatie en het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid zijn daarbij belangrijke speerpunten.

Deze ontwikkelingen laten zien dat Limburg ambitieus blijft investeren in duurzaamheid, leefbaarheid en economische kracht, met veel aandacht voor sociale samenhang, cultuur, bestuurlijke vernieuwing en partnerschap in zowel regionaal als (inter)nationaal verband.

Financieel perspectief

Met deze Voorjaarsrapportage 2026 schetsen wij het actuele financiële beeld. Het resultaat over 2026 bedraagt, na verwerking van alle voorstellen inclusief nog te behandelen Statenvoorstellen, € 27,84 mln. Zowel de begroting als de meerjarenraming zijn structureel sluitend, en de vermogenspositie blijft solide. Het risicoprofiel is, vergeleken met 2025, nagenoeg ongewijzigd. Grootste onzekerheid blijft de herijking van het provinciefonds; dit proces is nog niet afgerond. Zodra nadere informatie beschikbaar komt, worden Provinciale Staten hierover direct geïnformeerd. De provincie blijft inzetten op een realistische begroting, strakke monitoring en tijdige bijsturing waar nodig, om ambities en financiële continuïteit in balans te houden.